

کار با دگرباشان جنسی (همجنس‌گرایان زن و مرد، دوجنس‌گراها، تراجنسی‌ها و افراد دوجنسی) در دوره کوچ اجباری

جزوه راهنما شماره ۲، آنچه باید بدانیم

کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد

نسخه آن‌لاین جزوه به بهترین شکل ممکن، برای افرادی آماده شده است که بدلیل ناتوانی‌های جسمی، امکان استفاده از نسخه چاپی اثر را ندارند.

انتشار مجدد، ترجمه به دیگر زبان‌ها یا اقتباس از تمام بخش‌های این راهنما، برای رفع نیازهای محلی، نیازی به اجازه از کمیساریای عالی پناهندگان ندارد. انتشار همه بخش‌های این راهنما رایگان است و کمیساریای عالی پناهندگان قدردان این عمل خواهد بود.

حقوق معنوی اثر متعلق است به کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، منتشر شده در ۲۰۱۱

بخش حفاظت بین‌الملل

کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد

سوئیس، ژنو

آدرس پستی ناشر:

Division of International Protection
United Nations High Commissioner for Refugees
94, rue de Montbrillant
1202 Geneva, Switzerland

سایت: www.unhcr.org

پست الکترونیک: HQTS00@UNHCR.ORG

تمامی جلد‌های مجموعه «آنچه باید بدانیم» به زبان‌های مختلف، در لینک زیر موجود است:

www.unhcr.org/refworld/docid/4e6073972.html

چاپ مجدد ۲۰۱۳، ویرایش دوم

ترجمه غیر رسمی به زبان فارسی توسط کمیسیون بین‌المللی حقوق بشر زنان و مردان همجنس‌گرا (ایگل‌هرک IGLHRC)، ۲۰۱۴

www.iglhrc.org/iran

فهرست مطالب

۳	هدف
۴	نمای کلی
۶	آسیب‌پذیری‌های مختص به پناهندگان دگرباش جنسی
۸	رهایی از تبعیض و مشارکت: راه‌کارهای حفاظت
۱۷	منابع کلیدی

هدف

بسیاری از دگرباشان جنسی، از جمله جوانان، بعد از تجربه تبعیض و سوءرفتارهای گوناگون، در جستجوی حمایت، از کشور خود می‌گریزند و در سرزمین‌هایی دیگر، پناه می‌گیرند. آسیب‌های فراوانی که پناهجویان دگرباش جنسی^۱ در طی فرآیند بازاسکان خود ممکن است با آنها روبرو شوند، نگرانی زیادی را در زمینه حفاظت از آنها ایجاد می‌کند. برای کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، تضمین این موضوع حائز اهمیت فراوانی است که با دگرباشان جنسی بدون هیچ‌گونه تبعیضی در دفترهای این سازمان، رفتار شود. بر این اساس، کمیساریای عالی این مسولیت را بر عهده دفاتر کمیساریای عالی می‌بیند تا به درکی کامل و دقیق از موقعیت و وضعیت پناهندگان دگرباش جنسی تحت نظر خودشان برسند. این نوشتار، جزوه‌ای راهنما شامل بر گستره‌ای از موضوع‌ها برای کارکنان کمیساریای عالی است تا در هنگام انجام وظایف خود، پاسخ‌گوی مسئولیت خود در مواجهه با این افراد باشند.

^۱ تمرکز این نوشتار بر پناهندگان است و این اصطلاح (پناهندگان دگرباش جنسی) در تمام متن استفاده شده است، اما محتوای این جزوه برای پناهجویان، همچنین بسته به موضوع، برای دیگر افراد بدون شهروندی یک کشور و سایر افراد و گروه‌های مرتبط به فعالیت‌های کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل نیز قابل استفاده است.

نمای کلی

در بسیاری از جوامع به دلیل آنکه مردان و زنان همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا، تراجنسی و دوجنسی (دگرباشان جنسی)^۲ با هنجارهای جنسی موجود در جامعه، از لحاظ فرهنگی مطابقت ندارند، در معرض جدی نقض حقوق بشر قرار می‌گیرند. آنها معمولاً به خاطر گرایش جنسی واقعی یا فرضی خود، همچنین هویت یا رفتار جنسی و یا نگرش جنسی جامعه نسبت به بدن‌شان^۳، تجربه‌هایی این‌چنینی را شاهد هستند:

- خشونت؛ شامل بر تجاوز جنسی، شکنجه و یا قتل توسط مأمورهای حکومتی، افراد جامعه و یا اعضای خانواده
- نبود حفاظت از طرف پلیس

^۲ در اصطلاح، **دگرباشان جنسی** (این کلمه در فارسی معادل LGBTI در انگلیسی است که این واژه خود مخفف کلمات bisexual, gay, lesbian, transgender و intersex است) به گروهی از افراد اطلاق می‌شود که برابر با مفاهیم عرفی یا سنتی نقش‌های جنسیتی زن و مرد نیستند. دگرباشان جنسی همچنین گاهی به عنوان «اقلیت‌های جنسی، جنسیتی و جسمی» نیز شناخته می‌شوند. یک **لزبین یا همجنس‌گرای زن**، زنی است که زنان دیگر، برایش جذابیت جسمانی، عاطفی و یا احساسی دارند. **گی یا همجنس‌گرای مرد**، نیز اغلب برای معرفی مردی استفاده می‌شود که مردان دیگر برایش جذابیت جسمانی، عاطفی و یا احساسی دارند. همچنین می‌توان از واژه **گی** برای معرفی مردی از زنان همجنس‌گرا استفاده کرد. **دوجنس‌گرا (بایسکشوال)** فردی را گویند که هم مردان و هم زنان برایش از نظر جسمانی، عاطفی و احساسی جذابیت دارند. **ترنس‌چندر (تراجنسی)** به فردی گفته می‌شود که هویت یا رفتار جنسی‌اش با جنسیتی که هنگام تولد به او اختصاص داده‌اند متفاوت باشد. اصطلاح **دوجنسی (اینترسکس)**، وضعیتی را توضیح می‌دهد که در آن فرد، با الگوهای کروموزومی و آناتومی جنسی یا تناسلی خاصی متولد می‌شود که اطلاق مفاهیم بیولوژیکی مرسوم از مرد یا زن برای آنها به نظر نامناسب است. **هوموسکشوال (همجنس‌گرا)** به زنان و مردانی گفته می‌شود که عمدتاً به افرادی با جنس موافق خود جذب می‌شوند. این اصطلاح از نظر بسیاری توهین‌آمیز است.

^۳ به ظرفیت هر شخص برای کشش جنسی، عاطفی و احساسی و ایجاد رابطه‌های صمیمی با افرادی که جنسیت موافق یا مخالف خود و یا حتی بیشتر از دو جنسیت دارند، **گرایش جنسی** می‌گویند. **هویت جنسی**، به احساس درونی و عمیق فرد که نسبت به جنسیت خود دارد گفته می‌شود که ممکن است با جنسیت اختصاص داده شده به وی در هنگام تولد مطابقت داشته باشد و یا نداشته باشد. **رفتار یا سیمای جنسیتی**، اشاره به نمود جنسیتی ظاهری شخص دارد که می‌تواند با انتظارات هنجاری فرهنگی به اصطلاح مردانه یا زنانه، مطابقت داشته باشد یا نداشته باشد. **نگرش جنسی جامعه نسبت به بدن افراد** (که به طور کلی با کروموزوم‌ها، غدد جنسی و اندام تناسلی هر شخص تعریف می‌شود) ممکن است از نظر فرهنگی با استانداردهای مشخص شده زنانگی و مردانگی موجود در جامعه متفاوت باشد که یک جزء کلیدی از **تنوع بدنی** را تشکیل می‌دهد.

- تبعیض گسترده و محرومیت از دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی، مسکن، آموزش، اشتغال و دیگر خدمات اجتماعی
- دستگیری‌های خودسرانه، بازداشت و اخاذی، به خصوص در کشورهایی که در آن‌ها روابط همجنس‌خواهانه، جرم محسوب می‌گردد
- محرومیت و طرد اجتماعی از طرف خانواده و جامعه و دیگر سازوکارهای حمایتی

پناهندگان دگرباش جنسی ممکن است در زمان جابجایی و یا به محض ورود به کشور پناهنده‌پذیر، در معرض آسیب‌های مداومی قرار بگیرند. بسیاری از آنها گرایش یا هویت جنسی خود را برای جلوگیری از آزار و سوءاستفاده دیگران، پنهان می‌کنند. در نتیجه این پنهان‌کاری، کار کمیساریای عالی پناهندگان را در یافتن آنها یا ارائه خدمات مرتبط به فرآیندهای پناهجویی و خدمات بشر دوستانه، دشوار می‌سازند. آنها همچنین می‌توانند نیازهای گسترده‌تر و متمایزی به نسبت دیگر پناهنده‌ها داشته باشند، از جمله:

- تمهیدات پذیرشی و مراقبتی، مخصوصاً برای نوجوانان
- کمک برای دسترسی به فرآیندهای پناهجویی و برنامه‌های انسان دوستانه
- حفاظت در برابر آسیب جسمانی یا خشونت جنسی چه به صورت کلی، چه در بازداشت
- نمایندگی یا مشاوره حقوقی
- مسکن امن و سایر خدمات اجتماعی، از جمله حمایت روان‌پزشکی
- اقدامات حفاظتی خاص از جمله زمانی که در معرض خطر شدید هستند، گاهی شامل اسکان مجدد در حداقل زمان ممکن
- مراقبت‌های پزشکی (مانند هورمون‌درمانی یا جراحی مربوط به جنسیت یا درمان‌هایی برای مشکلات مربوط به ابتلا به HIV)

آسیب‌پذیری‌های ویژه پناهندگان دگرباش جنسی

دگرباشان جنسی، به شکل‌های متمایزی از دیگر بخش‌های جامعه، در معرض تبعیض و آزار قرار می‌گیرند.^۴

- **زنان لژیین** ممکن است به خاطر هردوی هویت و گرایش جنسی خود تحت آزار و شکنجه قرار بگیرند. همچنین این امکان وجود دارد که آنها بیشتر از بقیه، از طرف افراد خاص مثل خانواده و اعضای جامعه، در معرض قتل‌های ناموسی یا تجاوز قرار گیرند. همچنین موقعیت اجتماعی و اقتصادی این زنان، ممکن است مانع دسترسی‌شان به فرآیندهای پناهجویی، پلیس و دیگر خدمات حمایتی و حفاظتی در کشورهای پناجوی پذیر شود.
- **مردان همجنس‌گرا (یا گی)**، بیشتر از بقیه دگرباشان جنسی، تمایل به زندگی اجتماعی دارند، در نتیجه اغلب بیشتر در معرض آسیب‌های آتی هستند. مخصوصاً از سوی عاملان حکومتی در کشورهایی که در آن روابط همجنس‌خواهانه جرم جزایی محسوب می‌شود. مردان همجنس‌گرا ممکن است تمایل نداشته باشند برای مقامات و مسئولینی که خدمات ارائه می‌دهند، تعرضات جنسی‌ای را که تحمل کرده‌اند، بازگو کنند.
- **دوجنس‌گرایی** را در بسیاری از کشورها به خوبی درک نکرده‌اند. افراد دوجنس‌گرا همان‌گونه که به جنس مخالف کشش دارند، به جنس موافق نیز جذب می‌گردند، اما به دلیل روابط همجنس‌خواهانه خود، مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند. آنها گرایش جنسی خود را انعطاف‌پذیر می‌دانند. این موضوع باعث به وجود آمدن برداشتی اشتباه می‌شود که گرایش جنسی آنها یک مساله انتخابی است و نه ذاتی.

^۴ توجه: این توصیف‌ها فقط به عنوان یک نگاه کلی است و تمامی شرایط بلقوه و ممکنه سوءاستفاده را در بر نمی‌گیرد.

- **تراجنسی‌ها** اغلب به صورت شدیدی در حاشیه قرار می‌گیرند. آنها مکرر از سوی مقامات دولتی مورد تبعیض و سوءاستفاده قرار می‌گیرند و از سوی خانواده و اعضای جامعه هم مورد تنفر قرار می‌گیرند. آنها به یک میزان از سوی عاملین دولتی و غیردولتی در معرض آزار و سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرند. تراجنسی‌ها به طور مکرر از امکانات تحصیلی، دسترسی به مسکن و اشتغال محروم می‌شوند و ممکن است برای زنده ماندن، مجبور به کار جنسی شوند.
- **افراد دوجنسی** به خاطر عدم تطابق با انتظارات جنسیتی ممکن است مورد آزار و شکنجه قرار بگیرند. آنها همچنین به خاطر ظاهر جنسی نامعمول خود، به چشم یک معلول و ناتوان جسمی دیده می‌شوند. خانواده و شریک‌های زندگی این افراد نیز گاهی آنان را مورد آزار و سوءاستفاده قرار می‌دهند. همچنین این افراد ممکن است تحت عمل‌های جراحی ناخواسته جهت "تصحیح" بدن خود قرار گیرند یا نیازمند کمک‌های پزشکی مرتبط با وضعیت جسمانی خود باشند. تمامی افراد تراجنسی، به‌رغم اینکه چه روند درمانی‌ای را طی کرده باشند یا چه مراحل را گذرانده باشند تا بتوانند به ظاهر بیرونی متناسب خود برسند، نمی‌توانند به چهره‌ای برابر هویت درونی خود دست یابند.

راه کار

- افزایش آگاهی نسبت به فرصت‌های حفاظتی مرسوم که دگرباشان جنسی با آن روبرو هستند و همچنین خطرات خاص هر گروه، در کشور مبدأ، کشور دوم و کشور مقصد می‌توانند با آن روبرو بشوند.

رهایی از تبعیض و مشارکت: راهکارهایی برای حفاظت

تمامی افرادی که اجباراً نقل مکان کرده‌اند با چالش‌هایی روبرو هستند. باین‌حال پناهندگان دگرباش جنسی در معرض خطرات متمایزی قرار می‌گیرند، زیرا آنها اغلب در کشورهای پناهجویی هم با تبعیض و خشونت هدفمند روبرو می‌شوند. بسیاری از این افراد به دلیل ترس از آسیب‌های بیشتر، از درخواست و جستجوی حمایت، اجتناب می‌کنند. نیازهای حفاظتی آنها، اغلب برآورده نمی‌شود و آنها قادر نیستند در فعالیتهای شرکت کنند یا به حمایت‌هایی دست یابند که می‌تواند برایشان مفید باشد.

برای اطمینان از اینکه پناهندگان دگرباش جنسی در تمام دوره اسکان مجدد محافظت می‌شوند، نیاز است تا کمیساریای عالی پناهندگان و سازمان‌های غیرانتفاعی مرتبط با آن، آگاهی خود را از پیش قضاوت یا برخورد تبعیض‌آمیز نسبت به گرایش و هویت جنسی و تنوع جسمانی بالا ببرند و مطمئن شوند که این برنامه‌ها جامع و همگانی هستند. پیش‌داوری ممکن است از کمبود اطلاعات و ناآگاهی نسبت به این گروه و یا حقوق آنها حاصل شود. محرومیت دگرباشان جنسی در طول دوره اسکان مجدد می‌تواند ناخواسته و یا عمدی باشد که در هر دو صورت، تبعیض‌آمیز است.

راه کار

اطمینان حاصل شود که تمامی کارکنان و همکاران کمیساریای عالی، در هنگام کار با دگرباشان جنسی از رفتاری که در خور ایشان است و آنچه در خور ایشان نیست، مطلع باشند. کمیساریای عالی پناهندگان در این رابطه قوانین واضحی را وضع کرده است و لازم است مدیران بخش‌های مختلف، زمانی که رفتار نامناسبی صورت گرفت، وارد عمل شوند. اغلب دوره‌های آموزش برای بالای بردن حساسیت کارکنان نسبت به این مساله، لازم است.

- استفاده از جزوه راهنمای کمیساریای عالی پناهندگان در مورد حفاظت بین‌المللی، شماره ۹: درخواست پناهندگی بر اساس هویت یا گرایش جنسی افراد

شرکت دادن پناهندگان دگرباش در کمک‌ها و برنامه‌ریزی‌های انسان‌دوستانه راهی است برای شناسایی و توسعه روش‌های مناسب، نسبت به چالش‌هایی که آنها در طول فرآیند اسکان مجدد خود تجربه می‌کنند. دستیابی به یک استاندارد بالای حمایتی تنها زمانی ممکن است که دگرباش جنسی، شامل و فعال در آن فعالیت‌ها حاضر باشند.

راه کار

کسب نظر و حفظ حضور دگرباشان جنسی در تمامی تصمیم‌گیری‌های مرتبط به فرآیندهای پناهندگی.

- دادن فرصتی به دگرباشان جنسی تا صدای خودشان باشند و در فعالیت‌ها و کمک‌های انسان‌دوستانه به طور کامل فعالیت کنند و عقاید خود را کامل ابراز کنند.

معرفی حقوق بر پایه حفاظت و برنامه‌ریزی جامع

دگرباشان جنسی باید در بهره‌مندی از تمام حقوق بشر خود بدون تبعیض شامل دسترسی به فرآیندهای پناهجویی و برنامه‌های انسان‌دوستانه، فرصت برابر نسبت به پناهندگان دیگر داشته باشند. دگرباشان جنسی تحت پوشش برنامه سن، جنسیت و تنوع کمیساریای عالی پناهندگان (AGD) هستند و کارکنان کمیساری عالی می‌بایست از این برنامه برای راهنمایی جستن، ارائه کمک و حمایت از آنها استفاده کنند.

راه کار

- اطمینان حاصل شود که کارکنان به دستورالعمل‌های بین‌المللی و ملی، جهت حمایت از دگرباشان جنسی، آگاه شده‌اند.
- تلاش برای هدایت افراد دگرباش جنسی به سمت برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای موجود برای پناهندگان.

حریم خصوصی پناهندگان دگرباش جنسی همیشه باید مورد احترام باشد. گرایش و هویت جنسی یا وضعیت جسمانی یک فرد، باید به صورت محترمانه و برابر حریم خصوصی او، ثبت گردد. باید اطمینان حاصل شود که فعالیت‌های مربوط به ثبت نام و کم‌رسانی، خطراتی را که دگرباشان جنسی با آن روبرو هستند، تشدید نمی‌کند.

ایجاد محیط امن برای پذیرش، ثبت نام و ایجاد فضایی امن برای شناسایی و دستیابی به دگرباشان جنسی

دگرباشان جنسی اغلب هم در کمپها و هم در مناطق شهری، به صورت پنهانی زندگی می کنند. آنها در معرض خطری بالایی از رفتار توهین آمیز از سوی دیگر پناهندگان در مکان های پذیرش یا در مسیر رسیدن به این مکان ها، قرار دارند. اگر آنها در یک بازداشتگاه باشند، اغلب از آشکارسازی هویت و گرایش جنسی خود یا آشکار ساختن بدن نامرسوم خود به کارکنان کمیساریای عالی هم وحشت دارند.

دگرباشان جنسی بایستی آشکارا و در شکل مناسب خود، در فرآیندهای شناسایی و ثبت نام قرار بگیرند. برای کسب اعتماد و اطمینان آنها، کارکنان کمیساریای عالی باید محیطی امن و مطمئن برای ثبت نام فراهم آورند. مشورت با سازمان های غیرانتفاعی و سازمان های اجتماعی مدنی که با دگرباشان جنسی کار می کنند، اهمیت دارد تا بتوان دگرباشان جنسی را یافت و کمک های لازم را به آنان ارائه داد. احتمالاً برای دگرباشان جنسی، برگذاری دیدارهای جداگانه، ارائه اطلاعات در مکان هایی که از نظر دگرباشان جنسی امن هستند و نصب پوسترهایی خطاب به آنان در مکان های ثبت نام، مفید خواهد بود.

حریم خصوصی پناهندگان دگرباش جنسی همیشه باید مورد احترام باشد. گرایش و هویت جنسی یا وضعیت بدنی یک فرد، باید به طور محرمانه ای برابر حریم خصوصی افراد، ثبت گردد. باید مراقب بود تا اطمینان حاصل شود که فرآیند ثبت نام و کمکرسانی، موجب افزایش خطرهایی که دگرباشان جنسی با آن روبرو هستند، نمی شود.

راه کار

شناسایی و دسترسی به دگرباشان جنسی با رعایت نکات زیر:

- پیگیری و مشورت با فعالین اجتماعی-مدنی یا سازمان های غیرانتفاعی و دیگر سازمان ها، به منظور شناسایی و ارتباط با پناهندگان دگرباش جنسی. محرمانه و امن ماندن اطلاعات کسانی که تعیین هویت شده اند، نقش حیاتی دارد.
- ارائه اطلاعات به شکل ها و در محل های مختلف، درباره چگونگی فرآیند و مکان هایی که دگرباشان جنسی می توانند در آنجا درخواست کمک کنند.
- تضمین اینکه کارکنان پذیرش، محیطی امن و صمیمی ایجاد کرده اند و ثبت نام به دور از هرگونه رفتار تبعیض آمیز انجام شده است. ممکن است نیازمند تمهیدات خاصی برای ثبت نام دگرباشان جنسی، باشیم.

اطمینان از امنیت جسمانی: ممانعت و مقابله با سوءاستفاده و آزار،

از جمله خشونت‌های جنسی و جنسیتی (SGBV)

امنیت در طول فرآیند پناهجویی برای دگرباشان جنسی، یک نگرانی بزرگ است. آنها ممکن است توسط اعضای خانواده، افراد محلی یا دیگر پناهندگان مورد حمله یا آزار قرار بگیرند. اگر بازداشت شوند، ممکن است توسط نیروهای نظامی یا دیگر زندانیان، به آنها حمله شود. در کشورهایی که روابط همجنس‌خواهانه، مبدل‌پوشی، یا کار جنسی جرم‌انگاری شده است و یا دگرباش‌ستیزی متداول و شایع است، مقامات رسمی ممکن است قادر یا مایل به حمایت از این افراد نباشند. آنها ممکن است در سایه همین قوانین، نیازمند کمک‌هایی خاص باشند. مسائل امنیتی هم در کمپ‌ها و هم در مناطق شهری باید رعایت شوند. اسکان امن پناهندگان دگرباش جنسی، کاری دشوار خواهد بود. خطرهای موجود در جامعه ممکن است شرایط را برای خارج شدن آنها از خانه مشکل کند. بعضی وقت‌ها اگر محل شناسایی آنها مشخص شود، به آنها حمله می‌برند. خانه‌های پراکنده ممکن است بهتر از خانه‌های جمعی برایشان باشد؛ خانه‌هایی با تفکیک جنسیتی برای همه، مخصوصاً تراجنسی‌ها و دوجنسی‌هایی که اسناد هویتی‌شان مطابق با هویت جنسی‌ای که از خود نشان می‌دهند، مناسب نخواهد بود. اسکان در نزدیکی سازمان‌های محلی دگرباشان جنسی - اگر وجود داشته باشند - برای امنیت و حمایت آن‌ها یک امر حیاتی است.

دگرباشان جنسی همچنین در معرض خطر بالایی از خشونت جنسی و سوءاستفاده، مخصوصاً در هنگام بازداشت هستند. خشونت‌های جنسی و جنسیتی (SGBV)، خطر ابتلا به ایدز / HIV را افزایش می‌دهند. افراد مبتلا به ایدز و ویروس اچ‌آی‌وی، در کشورهایی که سیاست‌های تبعیضی برای مبتلایان به این بیماری دارند، در خطر گسترده رنج بردن هستند. برخی از گروه‌های دگرباش جنسی که به حاشیه جامعه رانده شده‌اند، مخصوصاً تراجنسی‌ها، ممکن است برای زنده ماندن مجبور به انجام کار جنسی (تن‌فروشی) شوند. این افراد ممکن است در خطر فحاشی و سوءاستفاده از مردم محلی قرار بگیرند، در حالی که مقامات رسمی، از آنها حمایت نمی‌کنند.

راه کار

حفاظت از دگرباشان جنسی از خشونت‌های جنسی و فیزیکی با رعایت نکات زیر:

- کار با کلیه همکاران برای شناسایی پناهندگان دگرباش جنسی‌ای که نیاز به مراقبت خاص دارند، با استفاده از راهنمای HRIT (ابزار شناسایی خطرات شدید)
- شامل کردن آنان در تمامی برنامه‌ریزی‌های حفاظتی. ممکن است در برخی شرایط نیاز به تمهیدات خاصی باشد.
- شامل کردن آنان در سازوکارهای پیشگیری و پاسخ خشونت‌های ناشی از مسائل جنسی و جنسیتی، کار با همکاران در جاهایی که مناسب است.
- کار با همکاران، مقامات اگر امکان‌پذیر است و دیگر عاملین برای شناسایی تمهیدات اسکان امن و مناسب.

ایجاد زمینه همکاری با فعالان اجتماعی-مدنی

برخی از سازمان‌های غیرانتفاعی و دیگر فعالان از نیازهای ویژه دگرباشان جنسی برای کمک به آنها، بی‌اطلاع و یا دو دل هستند. گسترش همکاری و ایجاد سیستم‌های مراجعه محرمانه با سازمان‌های غیرانتفاعی، گروه‌های فعال زن، سازمان‌های جامعه‌محور و – دیگر مکان‌های موجود همکاران دولتی، بسیار سودمند است. اینگونه می‌توان اطمینان حاصل کرد که نیازها و حقوق خاص پناهندگان دگرباش جنسی رعایت می‌شود. افزایش آگاهی و فعالیت‌های آموزشی با این همکاران، کار اصلی آنها است.

راه کار

- پیگیری و ایجاد سیستم‌های ارجاع موثر و محرمانه. شناسایی نیازمندی‌های دگرباشان جنسی همراه با گسترش همکاری با سازمان‌های غیرانتفاعی حساس در زمینه دگرباش جنسی و دیگر ارائه‌دهندگان خدمات به آنها.
- کمک به ارائه‌دهندگان خدمات، به این منظور که دگرباشان جنسی شامل برنامه‌های آنها باشند و این برنامه‌ها عملی شوند.

امکان دسترسی به خدمات

پناهندگان دگرباش جنسی در موضوع خدماتی مانند مسکن، اشتغال، بهداشت و روان‌پزشکی در کشور میزبان، مورد تبعیضی گسترده قرار می‌گیرند. آنها اغلب در معرض بدرفتاری و محرومیت از برنامه‌های شغلی و آموزشی قرار دارند. فقدان کمک‌های مالی، اجتماعی و... از سوی خانواده و اجتماعات مربوط به پناهنده‌ها، بسیاری از دگرباشان جنسی را به طور ویژه آسیب‌پذیر می‌کند. به شکلی ویژه زنان همجنس‌گرا (لزبین‌ها) ممکن است در جایی که زنان وضعیت اقتصادی و اجتماعی درجه دو دارند، در معرض خطر بیشتری قرار بگیرند.

بسیاری از دگرباشان جنسی به دلیل تجربه آزار، انزوای اجتماعی، همجنس‌گراهراسی و تراجنسی‌ستیزی، دچار مشکلات روحی می‌شوند. آنها همچنین ممکن است در معرض خطر ایدز/اچ‌ای‌وی باشند و تمایل کمتری به پیشگیری و خدمات مراقبتی داشته باشند. کسانی که اچ‌ای‌وی مثبت هستند، بیشتر از دیگران رنج می‌برند. افراد تراجنسی و دوجنسی ممکن است به دوا و درمان‌های پزشکی احتیاج داشته باشند در حالی که نتوانند به آن دسترسی داشته باشند یا توانایی پرداخت هزینه‌های آن را نداشته باشند.

کارکنان باید تلاش ویژه‌ای داشته باشند تا ارائه‌دهندگان خدمات در ارتباط با دگرباشان جنسی، واجد شرایط لازم و افرادی حرفه‌ای در این زمینه باشند. کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل بایستی موارد حمایتی زیر را ارتقا بخشد:

- پرداخت کمک‌هزینه‌های مراقبت از سلامتی، شامل درمان و دارو برای اچ‌ای‌وی و صدمات ناشی از خشونت‌های جنسیتی و برآوردن نیازهای خاص افراد تراجنسی و دوجنسی (شامل بر جراحی و هورمون‌درمانی)
- حمایت حساس روان‌پزشکی و مراقبت‌های روحی از دگرباشان جنسی
- برنامه‌ریزی‌هایی علیه خشونت‌های جنسیتی
- اسکان‌دهی ویژه
- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و در دسترس ساختن برنامه‌های معیشتی
- آموزش جامع و غیر تبعیض‌آمیز

راه کار

- حصول اطمینان از دسترسی دگرباشان جنسی به خدمات و برنامه‌های اجتماعی. باید مطمئن شد این برنامه‌ها و خدمات، حساس، غیر تبعیض‌آمیز و محرمانه هستند.
- کار با سازمان‌های غیرانتفاعی محلی هر جا که ممکن است.

راه‌حل‌های پایا و ارزیابی مخاطرات شدید

عدم تحمل دگرباشان جنسی، در بسیاری از کشورهای پناهجوپذیر آشکار است. در برخی از کشورها نیز پناهندگان دگرباش جنسی، خطر بالایی از اجبار و آزار را تجربه می‌کنند. اسکان مجدد در کشور سوم اغلب تنها راه حل پایدار برای پناهندگان دگرباش جنسی در معرض خطرات شدید می‌باشد.^۵

کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل با سازمان‌های غیرانتفاعی و دیگر فعالان همکاری دارد تا دگرباشان جنسی‌ای که به حفاظت خاص و اسکان مجدد نیاز دارند، شناسایی شوند و امکان اسکان مجدد به آنها داده شود. کارکنان کمیساریای عالی، می‌توانند زمانی که فرآیند اسکان مجدد را به عهده می‌گیرند از راهنمای HRIT (ابزار شناسایی خطرات شدید)^۶ استفاده کنند.

دگرباشان جنسی اسکان مجدد داده شده، مثل دیگر گروه‌ها نیازهای خاصی دارند. برخی همچنان پس از اسکان در کشور جدید به دلیل گرایش جنسی، هویت جنسیتی و یا نوع بدن خود، توسط دیگر پناهندگان یا اجتماعات محلی پذیرفته نمی‌شوند و با تبعیض روبرو می‌شوند. برخی ممکن است به طور مداوم به کمک‌های مالی و یا درمان‌های روانی نیاز پیدا کنند. افراد تراجنسی و دوجنسی، اغلب نیازمند درمان‌های پزشکی‌ای هستند که تمامی آن می‌تواند در کشور جدید موجود نباشد. در هنگام بازاسکان پناهندگان دگرباش جنسی، باید مراقب بود تا آنها را با کمک سازمان‌های غیرانتفاعی واجد شرایط و دیگر ارائه‌دهندگان خدمات، به اماکنی راحت و مجهز فرستاده شوند. اگر امکان‌پذیر باشد، مهم است که زوج‌های همجنس‌گرا و فرزندان‌شان با هم اسکان داده شوند.

راه کار

مطمئن شوید که راه‌حل‌های پایا برای دگرباشان جنسی با در نظر گرفتن این مراحل، مهیا هستند:

- همکاری با سازمان‌های غیرانتفاعی و دیگر عامل‌های موجود، برای شناسایی دگرباشان جنسی‌ای که در معرض خطرات شدید قرار گرفته‌اند.
- استفاده از راهنمای HRIT و دیگر سازوکارهای ارزیابی خطر برای اولویت‌بندی و باز اسکان نیازمندان.
- اطمینان از اینکه دگرباشان جنسی در محیطی امن و حمایت شده، اسکان مجدد می‌شوند و دسترسی مناسب به خدمات اجتماعی، از قبیل مراقبت پزشکی و روانی را دارند.

^۵ کتابچه بازنگری شده کمیساریای عالی پناهندگان درباره اسکان مجدد، شامل راهنمایی‌هایی جهت اسکان مجدد افراد دگرباش جنسی می‌باشد.

^۶ عوامل خطر برای دگرباشان جنسی عمدتاً در فصل حفاظت جسمانی و حقوقی راهنمای HRIT آمده است. فصل‌های مربوط به کودکان، سالخورده‌گان، نجات‌دهندگان از شکنجه و خشونت و فصل زنان نیز ممکن است مانند دیگر شاخص‌ها، در ارتباط با این موضوع قرار بگیرند. کار با سازمان‌های غیرانتفاعی و دیگر عاملین برای شناسایی دگرباشان جنسی در معرض خطرات شدید، الزامی است.

منابع کلیدی

- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، سیاست سن، جنسیت و تنوع، کار با افراد و جوامع برای برابری و حفاظت**
(۲۰۱۱): <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4def34f6887.html>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، راهنمای حفاظت بین‌المللی، شماره ۹: درخواست وضعیت پناهندگی بر اساس گرایش و یا هویت جنسی در چهارچوب بند الف(۲) از کنوانسیون ۱۹۵۱ و یا پروتکل ۱۹۶۷ مربوط به وضعیت پناهندگان، ۲۳ اکتبر ۲۰۱۲، HCR/GIP/12/01:**
<http://www.unhcr.org/refworld/docid/50348afc2.html>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، پیام عمومی ۱ دسامبر ۲۰۱۰، خلاصه نتیجه‌گیری‌های میزگرد پناهجویان و پناهندگان جویای حفاظت به خاطر گرایش و هویت جنسی خود، برگزار شده از ۳۰ سپتامبر لغایت ۱ اکتبر ۲۰۱۰:**
<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cff99a42.html>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، بحث‌نامه، حفاظت از پناهجویان و پناهندگان همجنس‌گرا، تراجنسی و دوجنسی (۲۰۱۰):** <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4cff9a8f2.pdf>
- **اصول جوگجاکاراتا: اصول مربوط به استفاده از قانون بین‌المللی حقوق بشر در ارتباط با گرایش و هویت جنسی (۲۰۰۶):**
<http://www.yogyakartaprinciples.org>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، ابزار شناسایی خطرات شدید (HRIT) (۲۰۱۰):**
<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4c46c6860.pdf>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، کتابچه اسکان مجدد (۲۰۱۱):**
<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4ecb973c2.html>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، ضوابط رفتاری (۲۰۰۴):** <http://www.unhcr.org/422dbc89a.html>
- **کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، قضاوت جنسیتی: صدور حکم پناهندگی و مسائل مربوط به جنسیت، هویت جنسی و گرایش جنسی، ۲۶ اکتبر ۲۰۱۲:**

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/509cc8252.html>

تارنما:

<http://www.unhcr.org/refworld/sogi.html>

رنجه باید بدانیم

- کار با افراد معلول در کوچ اجباری
- کار با افراد همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا، تراجنسی و دوجنسی در کوچ اجباری
- کار با افراد ملی یا قومی، مذهبی، اقلیت‌های زبانی و بومی در کوچ اجباری
- کار با مردها و پسرهای نجات‌یافته از خشونت جنسیتی در کوچ اجباری
- کار با سالخوردگان در کوچ اجباری

WORKING WITH LESBIAN, GAY, BISEXUAL, TRANSGENDER & INTERSEX PERSONS IN FORCED DISPLACEMENT

This unofficial Persian translation is produced by the International Gay and Lesbian Human Rights Commission (IGLHRC) – 2014 | iglhrc.org

